

1974-75 Lt-Ls medd.nr 1.

LANDSKAPSSTYRELSENS MEDDELANDE till
om åtgärder
Landstinget, angående de åländska abitu-
rienternas studentexamensprov i finska.

I det fortsatta utredningsarbetet för att finna en tillfredsställande lösning på problemet med de åländska abiturienternas svaga resultat i studentexamensprovet i finska har landskapsstyrelsen utgått från den nya situationen som uppstått genom att hela landskapet övergått till grundskola från den 1 augusti 1974 och landskapslagen om grunderna för skolväsendet (28/70) med i den gjorda ändringar begynt tillämpas i landskapets samtliga kommuner.

I 8 § 1 mom. i sagda lag stadgas i fråga om språkundervisningen att endast ett språk, nämligen engelska, är obligatoriskt undervisningsämne i grundskolan och att finska språket är tillvalsämne från och med årskurs 6. I detta avseende föreligger en uppenbar skillnad vid jämförelse med mellanskolan och även rikets grundskola, i vilka vardera meddelas undervisning i två obligatoriska språk, nämligen i det andra inhemska språket och ett främmande språk.

För inträde till gymnasium i riket krävs i ovan nämnda språk kunskaper i huvudsak motsvarande mellanskolan. Detta stadgande gäller även gymnasiet vid Ålands lyceum enligt 8 § förordning angående ordnandet av undervisningsväsendet i landskapet Åland (24/24). Kravet på finska som obligatoriskt språk i gymnasiet men inte i grundskolan leder till en snedvridning av tillvalssituationen i den åländska grundskolans högstadium, då detta ämne fullständigt styr elevernas val av tillvalsämnen.

Denna brist på koordinering mellan grundskolans och gymnasiet läroplaner i fråga om språkundervisningen och finskans dominerande roll i tillvalssituationen på högstadiet strider enligt landskapsstyrelsens uppfattning mot stadgandet i 2 § 2 mom. grundskollagen (28/70) om att "landskapet upprätthåller gymnasium och fackliga läroanstalter, vilka är anpassade till det kommunala skolväsendet".

Utgående från detta principiella ställningstagande har landskapsstyrelsen på basen av en av utbildningschefen utarbetad PM fört diskussioner med undervisningsministeriet om möjligheterna till sådana generella förändringar i förordningen angående studentexamen eller till en separat förordning, så att av de åländska abiturienterna skulle krävas att de i studentexamensprovet i språk endast avlägger

- obligatoriskt prov i modersmålet
- obligatoriskt prov i engelska

- obligatoriskt prov i det språk eleven valt som första tillvalsspråk i grundskolan.

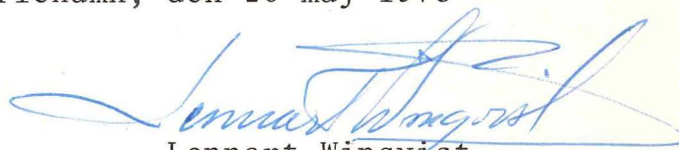
I praktiken kan detta betyda att t.ex. tyskan och finskan "byter plats" i elevens studieprogram i gymnasiet och stadgandena för det andra främmande språket skulle i så fall tillämpas på ämnet finska förutom att extra prov inte skulle behöva anordnas. Undervisningen i finska i gymnasiet skulle fortfarande vara obligatorisk och elev som väljer annat språk än finska som första tillvalsspråk skulle ha möjlighet att välja finska som tillvalsämne från årskurs 8 på grundskolans högstadium.

I ett brev nr 1948/244/75 av den 16.4.1975 har undervisningsministeriet förklarat sig berett att fortsätta diskussionerna utifrån den föreslagna lösningsmodellen och uppmanat landskapsstyrelsen att framlägga erforderliga förslag.

Landskapsstyrelsen anser att en lösning på problemet med de åländska abiturienternas svaga resultat i studentexamensprovet i finska på ovan angivet sätt skulle vara realistisk och principiellt riktig. Landskapsstyrelsen har för avsikt att i framställning till undervisningsministeriet föreslå införandet av nämnda specialbestämmelser för studentexamen vid Ålands lyceum, vilket härmed vördsamt meddelas Landstinget.

Mariehamn, den 26 maj 1975

Alarik Häggblom
Lantråd

Lennart Winqvist
Utbildningschef